

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vitis Aqvilonia seu Vitæ Sanctorvm Qvi Scandinaviam
Magnam Arctoi Orbis Peninsvlam Ac præsertim Regna
Gothorum Sueonumq[ue] olim rebus gestis illustrarunt**

Vastovius, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXIII.

Ansgarius Archiepiscopus Brem. C.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38534

S. ANSGARIVS ARCHIE-
PISCOPVS BREMEN. AQVILONA-
RIVM REGNORVM APOSTOLVS,
floruit Anno Christi 828.

GREGORIO IV. Pontif.

LPDOVICO I. Imperator.

BIORNO & OLAO R.R.

Dixi Ansgarii religiosa sanctitas Diuina largiente gratia ab *s. Ansgarius
puer celesti vi-
sione eruditur.* ineunte crescere coepit aetate, & per singula aetatum mo-
menta sua multiplicauit augmēta. Nam pueritiae neandum
egressus annos, extaticarum particeps fieri meruit visio-
num, quibus quidem de statu totius cœlestis Curiæ, de
pœnis Purgatorii, aliisq; id genus erudiebatur; ac in tantum proficiebat,
vt fallaces vitæ caducae illecebras spernere, veras porro æui perennis de-
licias affectare in animum induxerit. Ergo rerum humanarū curis nun-
cio remisso sese apud Corbeiam Ordinis S. Benedicti addixit disciplinæ, *Monasticum
institutum*
vbi iugi orationi, vigiliis & abstinentiæ deditus, diuino continenter va- *fuscipt.*
cabat seruitio. Cæterum nō multo post Christianissimo Imperatore Ca-
rolo Magno ad beatam translato patriam, filius eius Ludouicus Pius, *Ludouici Pj*
optimo parenti, vt in hæreditate Imperii, ita in propagandi Christianif-
mi solitudine successit. Suscepta igitur cura Regni, primum studium
in promouenda sacra religione adhibuit, cōuocato Aquilonarum con-
cilio: vbi inter alia multa de dilatando Christi cultu, deq; Gothis Sueo-
nibusque conuertendis constituta fuere. Deinde translato ex Franciæ
Corbeia propè Sommam (flumen ita dictum) non longè ab Vrbe Am-
bianensi, numeroso Monachorum Collegio, ad ripam Visurgis Saxo-
niae, in Paderbonen. Diœcesi, boni profectus optima iecit fundamenta.
Erat in hac Ascetarum colonia Diuus Ansgarius, primo tunc adolescen-
tiæ flore vernans, in quo & sociis eius, diuinus adeo amor feruebat, vt in-
ter prædicandum Dei Euangelium Aquilonaribus gentibus (in quibus
adhuc idololatrici grassabantur errores) non modo vires omnes insu-
mtere, verum etiam vitam & sanguinem profundere magnopere cupe-
rent; quod eorum votum à præpotenti Deo qui corda Regum in mani-
bus haber, ad effectum optatum est perductum. Nam à Biorno Sueo-
rum Gothorumq; Rege Legati ad Ludouicum missi, inter alia legatio-
nis suæ mandata prædicatores idoneos postularunt: multis quippe in
gente illa reperiri qui Christianæ religionis desiderio tenerentur: Regis
item ad hoc propensam voluntatem referebant. Et verò circumspexit
Imperator quem tanto parem operi, lucrantis videlicet Christo anima-
bus ex-

A 2 bus ex-

bus expediret. Jam tum multis compertum erat Beati Patris Ansgarij Corbeiæ Monachi, & inter alios viri doctissimi feruens pro Christo desiderium, & laudabile in Dania paulò antè sub Haraldo Rege experimentum: sed interpellare eum super huiusmodi negotio nemo præsumpsit. Terrible enim videbatur tantæ barbarici se committere, & gentem idolorum cultui assuetam, noua prædicatione adoriri.

*S. Ansgarius
ad gentium
conuersationem
caelsti oraculo
monitus se a-
lacriter offert.*

Ita cunctis missantibus, Ansgarius quodam tempore cum deuotioni vacaret impenitus, in extasim raptus, immensi luminis claritatem vidit, vocemq; audiuit dicentem: *Vade & annuncia gentibus verbum Dei.* Nec mora, ad se reuerlus, obuium se ferebat quærentibus prædicatorem: Ecce inquit ego, mittite me. Addebat se sancto Patri socios Gislemarus & Vithmarus, legationis pro Christo suscipienda percupidi & ipsi. Profecti sunt igitur cum Legatis Regis Biorni, & læti peruenere in Daniam: ubi relicto Gislemaro, S. Ansgarius cum Vithmaro in Sueoniam transtulmisit, perbeneignè uterque à Rege Bircæ quæ tunc Regni fuit Metropolis suscepimus, inibilicentia prædicandi obtenta, secundo successu, cepto insistebant operi, multiplicante Christo lemina bonarum frugum, cum intra biennium plurimos ac præcipue Regem ipsum eiusque Consiliarium Herigarium Bircæ Præfectum lucrificissent. Biennio elapsò noui Corbeiæ Apostoli repetunt, postquam duorum Regnorum frequentes populos Orthodoxa fide imbuissent. Et ecce (ô mira Omnipotentis Dei prouidentia iuxta beneplacitum suum de vocatione gentium disponentis) ecce inquam Ansgarii effectum est opera, quod alias per Wilebrordum Ebbonem & alios longa temporis intercapedine variis conatibus effici minimè potuit. Vere Apostolus: *Non est voluntis neque currentis sed Dei misericordia.* Magnus proinde Ansgarius visus Imperatori, magnus omni populo, adeò cunctis prædicationis gratia redditur venerabilis. Igitur Ludouicus Imperator iam patris cæpta ad consummationem perducere annis, cùm probè sciret Beati Patris Ansgarij præclara facinora: scilicet Aquilonis Regna per ipsum diuini verbii illustrata esse fulgore, assumptum de Corbeiensi cenobio, magno Principum & antistitutum habito Conuentu, per manus Dragonis Metensis Episcopi Cæsaris germani fratris, adstantibus atque fauentibus Presulibus Otario Moguntinensi, Ebbone Remensi, Hetta Treuerensi & aliis, curauit illum in Archiepiscopum Hamburgensem promoueri, subiiciens spirituali eius ditioni omnia Aquilonis Regna, quicquid scilicet ultra Albim est situm populorum, Vandalo, Danos, Sueones, Gothos, Noricos, & quicquid gentium est ex illo latere mundi usque in regionem nouissimam mortali bus habitatam. Quam rem cum Imperator per solennes Oratores Pon-

*S. Ansgarii
coapostoli.*

*Birca Sueonum
Regia vetustif-
fima.*

*Biornus Rex
Sueonum Christo
adiungitur cū
Herigario.*

Orthodoxa fide imbuissent. Et ecce (ô mira Omnipotentis Dei prouidentia iuxta beneplacitum suum de vocatione gentium disponentis) ecce inquam Ansgarii effectum est opera, quod alias per Wilebrordum Ebbonem & alios longa temporis intercapedine variis conatibus effici minimè potuit. Vere Apostolus: *Non est voluntis neque currentis sed Dei misericordia.* Magnus proinde Ansgarius visus Imperatori, magnus omni

*Ludouicus
Pius Imp.*

populo, adeò cunctis prædicationis gratia redditur venerabilis. Igitur Ludouicus Imperator iam patris cæpta ad consummationem perducere annis, cùm probè sciret Beati Patris Ansgarij præclara facinora: scilicet Aquilonis Regna per ipsum diuini verbii illustrata esse fulgore, assumptum de Corbeiensi cenobio, magno Principum & antistitutum habito Conuentu, per manus Dragonis Metensis Episcopi Cæsaris germani fratris, adstantibus atque fauentibus Presulibus Otario Moguntinensi, Ebbone Remensi, Hetta Treuerensi & aliis, curauit illum in Archiepiscopum Hamburgensem promoueri, subiiciens spirituali eius ditioni omnia Aquilonis Regna, quicquid scilicet ultra Albim est situm populorum, Vandalo, Danos, Sueones, Gothos, Noricos, & quicquid gentium est ex illo latere mundi usque in regionem nouissimam mortali bus habitatam. Quam rem cum Imperator per solennes Oratores Pon-

*Greg. IV. Pont.
Rom. eundem*

licula con-

lica confirmatione omnia roborauit, constituens sua vice legatum per *confirmat suū*
 omnia Regna Aquilonis usque ad ultimum terræ. Exinde sanctus Pater *per Aquilonem*
 creditum sibi ingentes Legationis officium, strenue obiuit, Danos, Suecos, *Legatum, pal-*
liisque Archie-
cæterosq; Diuini verbi monitis in fide solidauit aliosq; conuertit, p[ri]scopali do-
nati.
 terra mariq; Christi circumferens Euangelium, minimè seu tempesta-
 tum periculo seu atrocissimis aduersantum minis absterritus. Hoc e-
 nem modo, cui se deuouerat, sperabat martyrium, illud adeo sitiens, ut
 qualibet occasione anima ponendi in sacro ministerio gaudere sit visus.
 Si quando tamen persecutionis saeuendæ procella ab eo retardaretur *Turholense*
officio, fratres Cœnobitas in monasterio Flandriae Turholdum (quod ei *canobium S.*
refugii gratia permisit Imperator Gallicum locum homini Gallico) reui- *Ansgarii per-*
sit, eosq; spirituali consolatione de dono Dei quo ipse plenus erat imple-
bat. Cum sic per annos aliquot Pontificalis ministerium dignitatis la-
boriose obiret, salutiq; gentium procurandæ ac propagandæ incumbe-
ret, vt semen Diuini verbi iactum in terram humani cordis fructificaret,
vt maturesceret horreoque ecclæsti aptum esset; inuidit inimicus homo
tanto multoru ad salutem profectui, effecitq; vt Normannorum graui
incursu res omnis turbaretur Normanni enim Danis Suonibusq; mix- *Normannoru*
nam Galli omnes Aquilonares sine discrimine Normanos vocant, *seu Aquilonar-*
riu in Saxoniam
siue quod vni sepe Regi parerent, siue quod paribus animis ab antiquo *& Franciam*
ferrentur ad prædam mortuo Ludouico Imperatore valida in diuersum *excursus cur-*
excusione effusi per Rhenum ascendentis Agrippinam Coloniam, per sum rei Chri-
Albim vero Hamburgum vaftauerunt, ex quo incendio Ansgarius pene *stianæ retrar-*
nudus elapsus tese contulit in Ramfola prædiu à venerabili ac prædiui- *Colonia Agrip-*
te quadam illarum partium matrona Ibia nomine dono sibi datum. Ibi *pina & Ham-*
Oratorium cum fratribus receptaculo construxit. Turcholdt quoq; Mo- *burgum vafta-*
nasterio destitutus est, eò quod cum reliqua Gallia post factam inter fra- *tur.*
tres lortione in ius Caroli, cui postea Calui cognomen fuit, cessisset. Hoc *Ramfola S.*
ce perturbato rerum statu nihilo factus est legnior Ansgarius; sed vel i- *Ansgarii pra-*
psé creditas sibi obibat Provincias, vel alios in Regna misit diuini verbi *dium.*
prædicatores.

Ludouicus porro Ludouici Imperat filius Germaniæ sortitus Ham-
 burgi subuersio[n]e miseratus, & Metropolitanæ Ecclesiæ desolationem
 statumq; Ansgarii Archipræsulis acerbissimo doloris affectu pertractas *Bremenfis Ec-*
Bremensi Ecclesiæ vacanti diu multumq; renitentem præfecit, Nico- *clesia Hambur-*
lao I. Pontifice sic indulgente, vt ambæ copularentur, & deinceps pro *geni copulatur*
vna censerentur. Sanctus itaq; Ansgarius Bremæ receptus inibi annos *natu Nicolai*
duodecim consedit, cum antea Hamburgen. Cathedrae soli annis *I. Pont. & S.*
sexdecim præfuisset. *Ansgario tra-*
Hoc regalis Munificentie dono confessor Dei oppido gauisus in *ditur.*

A 3 Daniam

Erici Regis Daniae conuersio.
Ecclesia Silesiaca in Dania erectio per S. Ansgarium.
Publica Christianismi iustificatio in Dania potestas.
Anno Christi 848. denuo in Sueciam nascitur S. Ansgarius.
Olaus Sueonum Rex ecclesiam Bircapermituit erigi & baptissimo subditos tinxit.
Rembertus presbyter in Sueciarum regno turbulenta Daniam reuens.
Ericum Tyrannum placat & Christo reconciliat.
Ripense templum in Dania fundatur.
S. Ansg. Christianos vendicavit.
Dominicum diem operose violantes puniuit.
Ternas congregations pias instituit.
Ptochotrophea & Xenodochia constituit.

Dania felnauit, Regemq; Ericum ex atroci persecutore Christianorum fidelem Catholicum reddidit, Ecclesiamq; in portu Sliæsuik erexit quæ in hodiernum vsq; diem sub nomine Diu Ansgarii persecuerat, facta etiam per Regem potestate ut quisquis vellet, in Regno suo se Christianis sacris addiceret, infinita gentilium ea fulcepit multitudo : ex qua complures ut salutari Baptismatis fonte abluti sunt, ab omni etiam corporis infirmitate sunt soluti. Quibus ex voto completis dum adhuc pro Rege Sueonum astuaret quæ vita funeto Biorno iugum fidei videbatur abieciisse ab Errico Rege commendatitias impetravit Epistolas & extemplo intrepidus à littore Danæ tolens in Sueciam nauigauit. Jbi Olaus tunc Rex Bircæ generalem sui populi habuit conuentum : quem præueniente misericordia Dei ita placitum inuenit ut qua eius imperio, qua populi consensu, qua iactu fortis, qua Idoli responso Ecclesia ibidem fabricaretur, & Baptismi suscipiendi licentia paßim omnibus concederetur. Regressus inde Ansgarius relieto in Sueonia Remberto Presbytero reperit Ericum Juniorem qui omni reliqua stirpe Regia Ciuii bello deleta, Danæ sibi Regnum vturpauit, furere in Christicolas efferratus Mytis eorum exactis Sacris ædibus ac templis obseratis ac interdictis. Ad eum igitur comite fretus gratia Diuina venire sanctus non reformidans, cum ei memoriam maioris Erici vellicasset, crudelem Tyrannum sic pacatum & placatum reddidit, ut ad sanctum Christi cultum reductus sit ipse & subiectos sibi populos graui edicto ad eundem redegerit: insuper in alio Regni sui portu ad Ripam Templum Christiano ritu excitauerit, quod Sanctus Ansgarius itidem Remberto commendauit, Hamburgum ut postliminio reuenit ad suam Principem Ecclesiam, de venditione Christianorum Nordalbingos acri oratione redarguit, eumq; impium questum penitus aboleuit. Pari disciplinæ severitate Frisios castigauit, qui religioni non duxerunt seruilibus operis diem temeritare Dominicum ; pertinacius vero agentes igne cœlesti mulctauit. Et quoniam totum studium eius ad salutem animarum procurandam ferebatur, si quando à Deastricolis exteris erudiendis liber erat, sedulam domi congregationum suarum curam egit. Quarum primi quæ Hamburgo quondam Barbarica crudelitate depulsa est, ipse Ramsolam transtulit. Secundam Bremæ instituerat, integerrimorum virorum qui habitu quidem non differebant à Canonicis, viuendi tam norma cœnobitis pares. Tertiam Deo addictarum virginum Brixmonæ ordinauit; vbi deuota Christi matrona Ludgardis totum patrimonium suum offerens cœlesti sposo magnum chorum castitati deditum suis nutriuit auspiciis Ad subsidium autem pauperum & susceptionem peregrinorum multis locis Xenodochia constituit. Sed unum habuit præcipuum

A Q V I L O N I A.

puum Bremæ, quod ipse quotidie inuisens infirmis non erubuit mini- *Ægris mini-*
 strare: abs quorum plurimis non sola sacri inunctione olei, verum etiam *frat.*
 verbo & attacatu varios morbos depulit, *Quin etiam prophetæ spiritu* *Oleo sacro eof-*
 extit illuſtris. Nam sanctum Rembertum, longe ante virtutis suæ *dem miraculo-*
 mulum & in Cathedra Pontificali successorem, gratiaque meritorum in *Prophetæ Spi-*
 cælesti Regno consortem fore prædixit. Nec solum de suorum, verum
 etiam de alienorum incolumente sollicitus semper erat Ansgarius, vnde
 fiebat, ut captiuos redimeret, afflictos refoueret, domesticos erudiret, in *Captiuos redi-*
 Christiana Catechesi barbaros expoliret, foris Apostolus, intus Mona- *mitt.*
 chus, nunquam virus otiosus. Episcopos etiā tam voce quam literis ar- *Foris Episcopus,*
 guens & obsecrans, ut super Dominicum vigilarent gregem instanter chua.
 admonuit. Extabant diu Epistolæ eius plures aliaque salutaria monu-
 menta, qua nunc per incuriam (dolor) intercederunt. Vnam quidem *Epistole S.*
 Epistolam quam omnibus desua legatione scribit Episcopis, quamque *Ansgarij inter-*
 ab Ebbone cæptā asserit, ita concludit: Deprecor ut apud Deum interce- *Clauſula cu-*
 datis, quatenus hæc legatio crescere & fructificare mereatur in Domi- *iudam Episto-*
 no. Iam enim Deo proprio & apud Danos & apud Sueones fundata est *le de Danis &*
 Ecclesia Christi & sacerdotes absque prohibitione proprio funguntur *Suecis conuer-*
 officio. Omnipotens Deus faciat vos omnes huius operis pia beneuo-
 lenta participes & in cælesti gloria Christo cohæredes.

Ætate tandem & assiduis laboribus defessus anno ætatis suæ quar-
 to supra sexagesimum, graui adeo ægritudine, quatuor amplius mensi-
 bus laborauit, ut ossibus & neruis duntaxat constare videretur. In Diui-
 nis tamen laudibus perseverans Deo semper gratias agebat, sicque in *Obitus S. Anf-*
 celum oculis intentis spiritum iam dudum meditatione cælis assuetum garii.
 authori suo commendauit, tertio Nonas Februarias, anno post natum
 Christum Octingentesimo Sexagesimo quinto, cum sedisset annos tri-
 ginta quatuor, sepultus Bremæ in Basilica S. Petri Apostoli.

Vitam eius libro uno complexus est S. Rembertus Archiepiscopus Bremensis: sed tempo-
 rum iniuria interiit. Hanc nos ex Adamo Bremensi lib. 1. fere totam contexuimus. De eo etiam
 Egihardus inglesiæ Francorum. Helmoldus in Chron. cap. 4.5. & seq. Albertus Abbas Stad. in
 Chron. pag. 88. 89. 90. 91. 92. Annon lib. 4. c. 114. Saxo Gram. lib. 9. Albert. Crantz. in sua Me-
 trop. lib. 1. Sigibertus in Chron. Ioan. Magnus Hist. Goth. lib. 17. & in sua Metrop. lib. 1. Lupoldus
 Luneburg. de bello Christianæ religionis. Alexander Sculetus in sua Chronolog. C. et. Baron. Tom.
 9. Sigfridus Petri in suo de viris illustribus Frisiae libro, ubi S. Ansgarium Frisium origine
 commemorat ceteris omnibus scriptoribus Gallum natione affirmantibus.